

Průvodce k testům Dopravní soutěže mladých cyklistů

Vážení,

připravili jsme pro Vás metodický materiál, který je určen k přípravě dětí na Dopravní soutěž mladých cyklistů (dále jen DSMC) – disciplínu „Pravidla silničního provozu – testy“. Znalost pravidel a jejich aplikace v praxi je nezbytností nejen pro soutěž samotnou, ale především pro bezpečný pohyb dětí v provozu.

DSMC je určena žákům základních škol (příp. školských zařízení) a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií ve věku 10–16 let. Soutěž má několik úrovní, od školních kol přes oblastní a krajská kola až po celostátní a mezinárodní finále (tzv. ETEC – European Traffic Education Contest).

Disciplíny v této soutěži jsou jak teoretické (testy z pravidel silničního provozu, labyrint), tak praktické (jízda na dopravním hřišti, jízda zručnosti, poskytování první pomoci). Každá disciplína je navržena tak, aby odpovídala věku a schopnostem soutěžících a podporovala výchovně-vzdělávací cíle.

Pro přípravu žáků na jednotlivé disciplíny jsou k dispozici vzorové testy, metodické brožury, instruktážní edukační video spoty a mapy s vyznačenými správnými průjezdy. Tyto materiály pomáhají pedagogům a žákům při tréninku na jednotlivé disciplíny soutěže. Právě tento materiál je jedním z těch, které slouží k přípravě teoretických znalostí dětí.

Podrobnosti a materiály k DSMC najdete na oficiálních stránkách BESIP: **besip.cz**.

Cílem dopravní soutěže mladých cyklistů je:

- podněcovat a zvyšovat zájem žáků o dopravní výchovu a mobilitu,
- ověřovat získané znalosti a dovednosti žáků základních škol,
- uplatňování pravidel provozu na pozemních komunikacích v praxi,
- zdokonalovat techniku bezpečné jízdy v silničním provozu,
- umět poskytnout správnou první pomoc v krizových situacích,
- přispívat ke zvýšení efektu výchovně-vzdělávací práce při dopravní výchově ve školách a školských zařízeních,
- snižování příčin a následků dopravních nehod dětí a mladistvých,
- vytváření návyků ohleduplnosti k ostatním účastníkům silničního provozu na pozemních komunikacích,
- ochota dodržování pravidel provozu na pozemních komunikacích.

Má podobu postupové soutěže od základních školních kol přes oblastní/okresní, krajská, republikové až po mezinárodní kolo (ETEC). Je určena žákům základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií, popř. dalších alternativních škol, tedy žákům 10–16letým.

- 1. kategorie – věk 10–12 let dosažených v příslušném kalendářním roce konání soutěže
- 2. kategorie – věk 12–16 let dosažených v příslušném kalendářním roce konání soutěže

Soutěž sestává z povinných disciplín:

- pravidla provozu na pozemních komunikacích (test) – teoretická část (ve všech kolech soutěže),
- pravidla provozu na pozemních komunikacích (jízda po DDH) – praktická část (od oblastního kola),
- jízda zručnosti (ve všech kolech soutěže),
- zásady poskytování první pomoci (od oblastního kola),
- labyrint (od krajského kola)

Obsah jednotlivých disciplín odpovídá požadavkům na znalosti a schopnosti žáků dané věkové kategorie a vychází z výchovně – vzdělávacích cílů příslušných ročníků škol.

Tato metodická brožura je určena soutěžícím, pedagogům a organizátorům Dopravní soutěže mladých cyklistů (dále jen DSMC) jako návod pro přípravu a vedení teoretických testů. Cílem brožury je zajistit, aby účastníci soutěže komplexně a správně pochopili pravidla silničního provozu a byli dobře připraveni na praktické i teoretické disciplíny soutěže.

Struktura testů

Testy v rámci DSMC jsou rozděleny do dvou hlavních kategorií podle věku soutěžících, stejně jako i v jiných disciplínách soutěže:

- I. kategorie: 10–12 let
- II. kategorie: 12–16 let

Každý test se skládá z otázek, které odpovídají věkovým a vzdělávacím schopnostem žáků v dané kategorii. Otázky pokrývají různé aspekty silničního provozu a zásad bezpečnosti.

Příprava na testy

Pro úspěšnou přípravu doporučujeme následující kroky:

1. **Studium pravidel:** Žáci by měli důkladně prostudovat pravidla silničního provozu, která jsou relevantní pro jejich věkovou kategorii.

2. **Praktická aplikace:** Návštěvy dopravních hřišť a praktický výcvik na jízdním kole mohou pomoci lépe pochopit teoretické znalosti.

3. **Modelové testy:** Pravidelné procvičování s využitím modelových testů, které jsou k dispozici na webu BESIP a dalších doporučovaných portálech.

Hodnocení testů

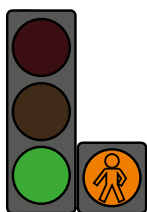
Každý test je bodově ohodnocen. Každá nesprávně zodpovězená otázka přináší 5 trestných bodů, celá správná zodpovězená otázka body nepřičítá ani neodečítá. Celkový výsledek je dán prostým součtem trestných bodů.

V I. kategorii má vždy jedna otázka pouze jednu správnou odpověď. Za nesprávnou odpověď je uděleno 5 trestných bodů.

Ve II. kategorii jsou otázky, které mohou mít i více správných odpovědí. V tomto případě, jakmile nejsou vybrány z možností všechny správné odpovědi, je uděleno 5 trestných bodů.

Příklad:

14 Cyklista odbočující vpravo

- ☐ A nesmí ohrozit chodce na přechodu pro chodce.
- ☐ B nesmí ohrozit a omezit chodce na přechodu pro chodce.
- ☐ C nesmí omezit chodce na přechodu pro chodce.

Soutěžící zakroužkoval pouze A. 5 trestných bodů

Soutěžící zakroužkoval pouze A a B. 5 trestných bodů

Příklad:

4 Při jízdě kolem podélně zaparkovaných vozidel

- A** cyklista dodržuje bezpečný boční odstup. **B** musí cyklista jet co nejbližší k zaparkovaným vozidlům. **C** dbá cyklista zvýšené opatrnosti.

Soutěžící zakroužkoval pouze A. 5 testných bodů

Soutěží zakroužkoval A a B. 5 testných bodů

Soutěží zakroužkoval A, B i C. 5 testných bodů

Podpora pedagogů

Pro pedagogy jsou k dispozici následující podpůrné materiály:

- **Průvodce k testům Dopravní soutěže mladých cyklistů:** Podrobné návody, jak připravovat žáky na testy a jak vést teoretickou část soutěže.
- **Vzorové testy:** Pro každou kategorii sada vzorových testů, nejméně však 2 testy pro I. kategorii a 2 testy pro II. kategorii.
- **Klíče správných odpovědí:** Pro snadné a rychlé vyhodnocení testů.

Vzorové testy:

Připravili jsme celkem čtyři vzorové sady testů o dvaceti otázkách.

- Pro mladší žáky (I. kategorie) testy vždy pouze s jednou správnou odpovědí na položenou otázku.
- Pro starší žáky (II. kategorie) testy s více možnými správnými odpověďmi (správné odpovědi mohou být jedna, dvě i tři) – takové testy jsou určeny pro kola krajská a celostátní DSMC.

- Pro mladší žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (I. kategorie SVP) testy vždy pouze s jednou správnou odpovědí na položenou otázku.
- Pro starší žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (II. kategorie SVP) testy vždy s pouze jednou správnou odpovědí na položenou otázku.

Zveřejněny budou vždy nejméně 1–2 vzorové testy z každé kategorie s klíčem správných odpovědí.

Závěr

Účast v Dopravní soutěži mladých cyklistů je skvělou příležitostí pro žáky, jak si osvojit důležité dopravní znalosti a dovednosti. Tato brožura má za cíl usnadnit pedagogům přípravu na soutěž a zajistit, aby žáci získali nejen teoretické, ale i praktické dovednosti potřebné pro bezpečný pohyb v silničním provozu.

Kontaktní informace

Pro další informace a materiály navštivte oficiální stránky **BESIP: besip.cz**

Testy obsahují základní okruhy otázek:

Obecná úprava pravidel silničního provozu (zákon č. 361/2000 Sb.)

Zákon o provozu na pozemních komunikacích obsahuje speciální úpravu pro jízdu na kole v §57 a §58, ale protože cyklista je řidičem nemotorového vozidla, vztahují se na něj další povinnosti, vyplývající z dalších ustanovení tohoto zákona.

Dopravní značky, světelné signály, dopravní zařízení (vyhláška č. 294/2015 Sb.)

Z dopravních značek jsme vybrali ty, které jsou primárně určeny cyklistům, a další důležité značky pro bezpečnou orientaci v provozu (značky upravující přednost v jízdě, zákazy vjezdů, příkazný směr jízdy, výstražné značky).

Povinná výbava jízdního kola (Vyhláška č. 153/2023 Sb.)

Řádná výbava a technický stav jízdního kola je pro bezpečnou jízdu nezbytný.

Zásady bezpečné jízdy

Mezi zásady bezpečné jízdy patří zejména předvídavost, nepřeceňování vlastních sil, správné oblečení a vybavení pro jízdu; v těchto otázkách se snažíme akcentovat také nutnost ohleduplnosti, tolerance a vytváření kooperativního a přátelského prostředí v silničním provozu.

Každý test se skládá celkem z 20 otázek. Otázky jsou zaměřené na obecná pravidla silničního provozu pro cyklisty i chodce, řešení křižovatek, dopravní značení, zásady bezpečné jízdy i výbavu cyklisty.

V testech je kombinace několika druhů otázek.

- Otázka ukončena „?“ s výběrem možností A ; B ; C
- Otázka bez ukončení, výběr možnosti A ; B ; C správně dokončí výrok.
- Otázka pravda nebo lež.
- Otázky doplněny ilustračním obrázkem.
- Otázky doplněné ilustrační fotografií.
- Otázky k řešení křižovatek – pro lepší čitelnost vždy s šipkou, kam jaké vozidlo pokračuje.
- Otázky doplněny ilustrační fotografií, bez šipek směru.

Testy určené pro II. kategorii jsou složeny z 20 otázek, ve kterých je až 5 otázek s vícečetnou odpovědí. Správně zodpovězená otázka může tedy obsahovat jednu, dvě i tři správné možnosti/odpovědi. Otázka je považována za nesplněnou a je uděleno 5 trestných bodů v případě, že nejsou vybrány všechny správné odpovědi z nabízených možností.

Příklady otázek, se kterými se žáci mohou v testech setkat:

Ukončený typ otázky

7 Jakým způsobem oznamuje cyklista úmysl odbočit vlevo?

- ☒ A zřetelným upažením levé ruky ☐ B zřetelným vzpažením levé ruky ☐ C zřetelným vzpažením pravé ruky

Neukončený typ otázky

1 Předjíždět nebo objíždět stojící nebo pomalu jedoucí vozidla z pravé strany je cyklistovi

- ☒ A povoleno. ☐ B zakázáno. ☐ C povoleno pouze v cyklistickém jízdním pruhu.

Otázka doplněna ilustračním obrázkem k určení názvu nebo významu dopravního značení či světelné signalizace v zadání

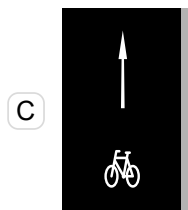
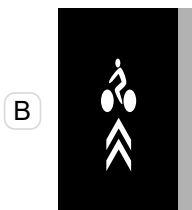
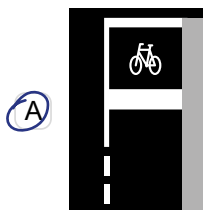
15 Koho smí na takto označené komunikaci cyklista potkat?

- ☐ A osobu na kole či koloběžce, maminku s kočárkem, osobu na skútru
☐ B pouze osobu na kole nebo pěšího chodce
☒ C osobu na kole či koloběžce, pěšího chodce, osobu na kolečkových bruslích

Odpovědi jsou formou obrázků nebo fotografií

14 Která z dopravních značek označuje Prostor pro cyklisty?

Otázka pravda nebo lež

- 3 Rozhodni, zda je následující tvrzení pravdivé nebo lživé: Jízdní kolo musí být před jízdou zkontrolováno a očištěno od nečistot.

☒ A pravda ☐ B lež

Otázka zaměřující se na pokyny policisty

- 7 Následující pokyn policisty znamená pro cyklistu z výhledu

- ☒ A Volno rovně, vlevo i vpravo.
☐ B Pozor!
☐ C Stůj!

Otázka se 2 správnými odpověďmi

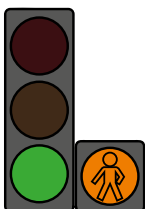
- 1 Do obytné zóny

- ☒ A mohou vjíždět cyklisté.
☒ B mohou vyjíždět cyklisté na elektrokole.
☐ C mohou vjíždět pouze osobní automobily.

Otázka se 3 (všemi) správnými odpověďmi

- 14 Cyklista odbočující vpravo

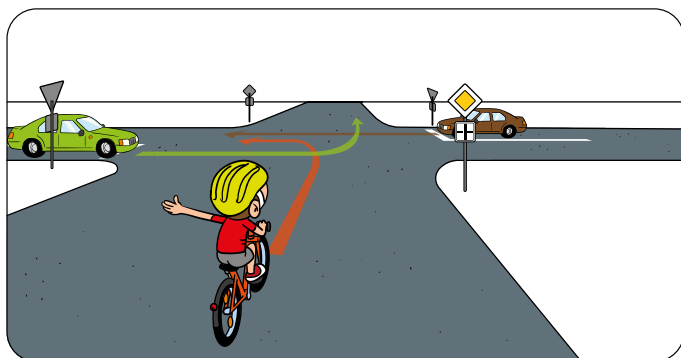
- ☒ A nesmí ohrozit chodce na přechodu pro chodce.
☒ B nesmí ohrozit a omezit chodce na přechodu pro chodce.
☒ C nesmí omezit chodce na přechodu pro chodce.

Při nácviku řešení křižovatek je zejména zapotřebí si uvědomit, že otázka vychází ze situace vyobrazené přímo takto na obrázku. Není a nemůže pro nácvik s dětmi být bráno v potaz, že situace by v reálném provozu takto nemusela vypadat. Nebudeme tedy spekulovat, zda například na níže vyobrazené křižovatce cyklista do křižovatky „teprve“ přijíždí nebo už je na pomyslné hranici křižovatky.

Zda by v reálném provozu hnědé vozidlo ještě v této situaci projelo jako první či nikoli.

Druhým důležitým faktem pro efektivní nácvik pochopení řešení křižovatek je vhodné se na totéž ptát různými způsoby. Ke každé křižovatce je tak možné vymyslet řadu otázek i řadu různých odpovědí.

Například:

- 1 Přednost v jízdě musí dát
 - A jen zelené vozidlo hnědému, protože odbočuje vlevo.
 - ☒ B obě vozidla cyklistovi, dále pak zelené hnědému, protože odbočuje vlevo.
 - C cyklista oběma vozidlům.
- 2 V jakém pořadí projedou řidiči křižovatku?
 - ☒ A cyklista, hnědé vozidlo, zelené vozidlo
 - B cyklista, zelené vozidlo, hnědé vozidlo
 - C hnědé vozidlo, cyklista, zelené vozidlo
- 3 Cyklista z výhledu projede křižovatkou
 - A jako poslední.
 - B jako druhý.
 - ☒ C jako první.
- 4 Cyklista z výhledu
 - ☒ A má přednost před zeleným i hnědým vozidlem.
 - B musí dát přednost zelenému i hnědému vozidlu
 - C má přednost před zeleným vozidlem, musí dát přednost hnědému vozidlu.
- 5 Kdo projede křižovatkou první?
 - A zelené vozidlo
 - ☒ B cyklista
 - C hnědé vozidlo
- 6 Kdo projede křižovatkou druhý?
 - A zelené vozidlo
 - B cyklista
 - ☒ C hnědé vozidlo
- 7 Kdo projede křižovatkou poslední?
 - ☒ A zelené vozidlo
 - B cyklista
 - C hnědé vozidlo

Právních předpisů zasahujících do provozu na pozemních komunikacích je celá řada. Tím základním je Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o silničním provozu“), ve kterém najdeme mimo jiné vlastní pravidla silničního provozu. A dále jeho prováděcí Vyhláška č. 294/2015 Sb., upravující dopravní značky.

Výčet některých dalších právních předpisů souvisejících s provozem na pozemních komunikacích je možné najít na konci tohoto dokumentu.

Zákon o silničním provozu upravuje:

- Pravidla provozu na pozemních komunikacích.
- Řízení provozu na pozemních komunikacích.
- Řidičská oprávnění a řidičské průkazy.
- Působnost a pravomoc orgánů státní správy a Policie České republiky (dále jen „policie“) ve věcech provozu na pozemních komunikacích (mimo jiné jsou v silničním zákoně definovány přestupky, postih za spáchání přestupku včetně bodového systému).

V úvodu zákon o silničním provozu stanoví obecnou, základní povinnost pro každého účastníka silničního provozu (§ 4), a to chovat se:

- ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob, ani svůj vlastní,
- řídit se na pozemních komunikacích pravidly silničního provozu, pokyny policisty,
- řídit se světelnými signály, dopravními značkami.

Kromě těchto obecných povinností stanoví zákon o silničním provozu, případně další právní předpisy, i zvláštní pravidla speciálně pro řidiče motorového vozidla, pro spolujezdce, pro cyklisty, chodce, ...

Pro pedagogickou praxi je podstatné orientovat se zejména v Zákonu č. 361/2000 Sb. a ve Vyhlášce 294/2015 Sb. Legislativa silničního provozu se vyvíjí a reaguje na potřeby dění na našich silnicích. Silniční zákon prochází častými úpravami. Některé změny se nedotýkají problematiky, která souvisí s implementací dopravně bezpečnostních témat do výuky ve školách. Jindy se i takové změny dějí, a proto je třeba sledovat vývoj, aby dětem byly vždy předávány aktuální předpisy a zásady bezpečného pohybu v silničním provozu.

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

Zákon o provozu na pozemních komunikacích je základním zákonem v oblasti bezpečnosti silničního provozu. Stanovuje práva a povinnosti účastníků silničního provozu, pravidla silničního provozu, upravuje také řidičská oprávnění a působnost a pravomoc orgánů státní správy a Policie ČR v této oblasti.

Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích

Do oblasti úpravy tohoto zákona spadá zejména registrace vozidel a jejich vyřazování z registru, dále jsou zde stanoveny technické požadavky na provoz vozidel a schvalování jejich technické způsobilosti. Zákon určuje práva a povinnosti osob, které vyrábějí, dovážejí a uvádějí na trh vozidla a pohonné hmoty, vlastníků a provozovatelů vozidel, stanic technické kontroly a stanic měření emisí. V neposlední řadě zákon upravuje výkon státní správy a státního dozoru v této oblasti.

Zákon č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích

Zákon o pozemních komunikacích určuje kategorie pozemních komunikací, jejich stavbu, podmínky užívání a jejich ochranu, stanoví práva a povinnosti vlastníků pozemních komunikací a jejich uživatelů a také se zabývá výkonem státní správy ve věcech pozemních komunikací příslušnými silničními správními úřady.

Vyhláška č. 153/2023 Sb., o schvalování technické způsobilosti vozidel a technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích

Tato vyhláška je prováděcí vyhláškou zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a upravuje oblast a konkretizuje

postupy při schvalování technické způsobilosti a určuje technické podmínky provozu vozidel na pozemních komunikacích, které nejsou upraveny přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím schvalování technické způsobilosti vozidel kategorií L, T, C a R.

Vyhláška č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích

Tato vyhláška provádí zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. Upravuje provoz na pozemních komunikacích, stanoví dopravní značky, akustické a výstražné signály, dopravní zařízení a další.

Nařízení evropského parlamentu a Rady (EU) č. 168/2013, o schvalování dvoukolových nebo tříkolových vozidel a čtyřkolek a dozoru nad trhem s těmito vozidly

Samotné nařízení si jako cíl stanoví toto: „Cílem tohoto nařízení je stanovit harmonizovaná pravidla pro schvalování typu vozidel kategorie L, aby bylo zajištěno fungování vnitřního trhu. Vozidla kategorie L jsou dvoukolová, tříkolová nebo čtyřkolová vozidla, například dvoukolová motorová vozidla, tříkolky a čtyřkolky. Dále je cílem tohoto nařízení zjednodušit stávající právní rámec, snížit emise z vozidel kategorie L, a dosáhnout tak přiměřenějšího podílu emisí z vozidel kategorie L na celkovém objemu emisí ze silniční dopravy, dále zvýšit celkovou úroveň bezpečnosti, přizpůsobit se technickému vývoji a posílit pravidla dozoru nad trhem.“

Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla

Tento zákon stanoví, že na pozemních komunikacích, může provozovat vozidlo pouze ten, jehož vozidlo je pojištěno podle tohoto zákona.

www.besip.cz

www.zachranny-kruh.cz

www.dopravnivychova.cz

www.bezpecnecesty.cz

ebook.nakolejensprilbou.cz

ebook.dopravnivychova.cz

www.cdv.cz

www.rvp.cz

www.detivdoprave.cz

www.policie.cz

www.mdcr.cz

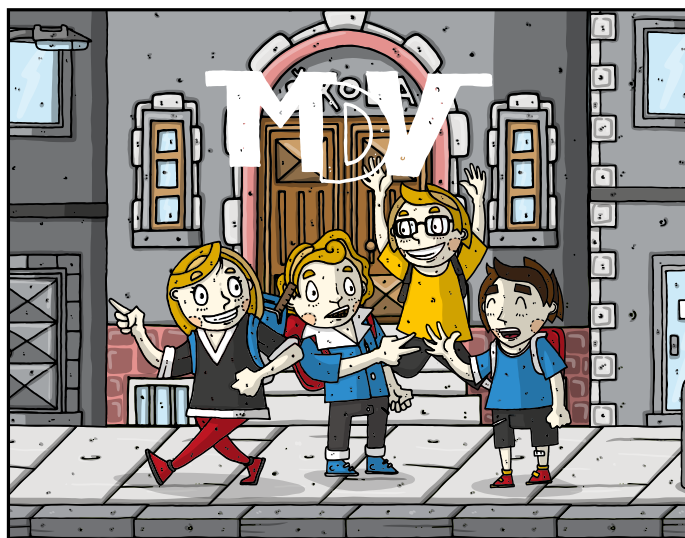

www.noveotazky.cz

Výbor pro dopravní výchovu a osvětu Rady vlády ČR připravil a schválil pro potřeby nejen škol a školských zařízení přehled dostupných materiálů k výuce dopravně bezpečnostních témat. Jedná se o materiály a projekty doporučené k použití ověřené praxí a schválené odborníky nejen z oblasti bezpečnosti silničního provozu.

Přehled těchto materiálů je k dispozici
na webových stránkách **besip.cz**

Učí dopravní výchovu
www.dopravnivychova.cz

VEDEME VAŠE DĚTI K BEZPEČÍ

www.zachrannykruh.cz | www.tytozvladnes.cz | www.svetzachranaru.cz

**Informace
pro děti i dospělé**
www.bezpecnecesty.cz

**Centrum
dopravního výzkumu**
www.detivdoprave.cz

Sady testů pro Dopravní soutěž mladých cyklistů jsme připravili pro ověření znalostí z pravidel silničního provozu, které jsou nezbytné nejen pro dobré umístění v soutěži, ale především pro bezpečný pohyb cyklistů v provozu.

Klasický typ otázek z obecné úpravy a významu dopravních značek jsme se snažili co nejvíce nahradit fotografiemi nebo kreslenými obrázky. Otázky vycházející explicitně z legislativního rámce byly upraveny do „polidštěného“ jazyka, aby byl jejich význam a smysl pro děti snadno pochopitelný.

Především u otázek, které se vztahují k řešení průjezdu křižovatkou je nezbytné si uvědomit statickou vyobrazenou situaci, která by se takto v provozu, v některých případech, jen velmi těžko objevovala.

Věříme, že tento metodický průvodce bude přínosem pro přípravu všech soutěžících v rámci DSMC a že se Vám s novými testy bude dobře a snadno pracovat.

Přejeme všem zúčastněným v soutěži hodně úspěchů!

Průvodce k testům Dopravní soutěže mladých cyklistů
Pro Samostatné oddělení BESIP – Ministerstva dopravy ČR
Autor Bezpečně na silnicích o.p.s.
Grafická úprava Bezpečně na silnicích o.p.s.
Ilustrace Asociace Záchranný kruh z.s.
Zdroje obrázků a fotografií: Bezpečně na silnicích o.p.s., Asociace Záchranný kruh